

SUOSITUKSIA NAISISTA JA ILMASTOSTA

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES

Funded by
the European Union

YHTEENVETO

Kovalla työllä saavutettuja naisten oikeuksia sekä sukupuolten tasa-arvon saralla saavutettua edistystä heikennetään ympäri maailmaa, myös Euroopan unionissa (EU). Toimintatila kaventuu, rahoitus vähenee ja naisten oikeuksia vastaan hyökätään, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyden sekä -oikeuksien osalta.

Samalla kunnianhimoisen ilmastopolitiikan mahdollisuudet heikentyvät, kun instituutiot ja hallitukset vesittävät ympäristökriisin vastaamiseksi laadittuja kunnianhimoisia ympätistötoimia. Erilaisia “deregulaatioprosesseja” käynnistetään, vedoten hallinnolliseen taakkaan ja/tai tarpeettomiin kustannuksiin.

Ilmastonmuutos ei vaikuta kaikkiin samalla tavalla, eikä se ole neutraali ilmiö: naiset ja tytöt, erityisesti ne, jotka elävät köyhyydessä, konfliktien keskellä, pakolaisina tai syrjinnän tai muun marginalisaation kohteina, ovat usein vaikutusten etulinjassa. He kärsivät esimerkiksi ruoan ja veden epävarmuudesta, pakkosiirtymisestä sekä palkattoman hoivatyön taakasta.

Huolimatta selvästä näytöstä naisten keskeisestä roolista ilmastonmuutoksen torjunnassa – etenkin johtotehtävissä ja ilmastonmuutokseen läheisesti liittyvillä aloilla kuten yritys vastuun raportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia (ICT) – naiset ovat edelleen selvästi aliedustettuina päätöksenteossa, mukaan lukien ilmastopolitiikasta päättäminen.

Samalla naiset ovat usein ensimmäisten ja vakavimmin ilmastonmuutoksen seurausten kohteena. Naiset kärsivät myös heikosti suunnitelluista ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimista, joissa ei oteta huomioon sukupuolten välistä eriarvoisuutta. Naisten ulossulkeminen ei tee ilmastopolitiikan ohjauksesta ja hallinnasta neutraalia, vaan puutteellista.

EU:n toimielinten on aika tunnistaa naisten oikeuksien ja ilmastonmuutoksen väliset syvät yhteydet: demokratian takapakkiin vastaaminen ja sitoutuminen muutosta aikaansaaviin ilmastotoimiin edellyttää sukupuolisensitiivistä lähestymistapaa, joka huomioi nämä yhteydet ja asettaa oikeudenmukaisuuden ja tasavertaisen osallistumisen oikeudenmukaisen siirtymän keskiöön.

Jotta sukupuolisensitiivisen ilmastopolitiikan konkreettisia ja rakenteellisia esteitä ymmärrettäisiin paremmin, European Women’s Lobby EWL toteutti kaksivuotisen “Women in Climate” -hankkeen, jonka tavoitteena oli

vahvistaa sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista EU:n ilmastopolitiikassa. Aloite kokosi yhteen monipuolisen joukon toimijoita kuudesta EU:n jäsenvaltiosta (Romania, Bulgaria, Tšekki, Alankomaat, Portugali, Suomi), jotka keräsivät tutkimustietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista naisiin ja tyttöihin. Kukin osallistujamaa järjesti kansallisia asiantuntijatapahtumia, joissa aihetta käsiteltiin, ja laati kansallisia suosituksia. Tämä politiikkapaperi pyrkii tuomaan nämä esiin ja muuntamaan ne EU-tason käytännön toimenpidehdoituksiksi.

Keskeisiksi ongelmiksi ja rakenteellisiksi esteiksi sukupuolisensitiivisessä ilmastopolitiikassa tunnistettiin muun muassa sukupuolen mukaan jaotellun tiedon puute ympäristö- ja ilmastopolitiikan kontekstissa, mikä estää naisten haavoittuvuuksien ja panoksen tarkan arvioinnin; sukupuolivaikutusten arvioinnin puuttuminen kansallisista ja paikallisista ilmastostrategioista, mikä johtaa sukupuolisokeaan päätöksentekoon; sekä krooninen alirahoitus organisaatioille, jotka toimivat naisten oikeuksien ja ilmasto-oikeudenmukaisuuden rajapinnassa, mikä rajoittaa niiden mahdollisuuksia vaikuttaa politiikkaan tai laajentaa toimiviksi todettuja ratkaisuja.

Ilmastonmuutoksen tehokas torjunta ilman että se heikentää naisten oikeuksia, edellyttää EWL:n laatimia suosituksia, jotka keskittyvät seuraaviin teemoihin: sukupuolten tasa-arvon institutionaalinen integrointi; naisten edustus ja merkityksellinen osallistuminen ympäristöpolitiikan päätöksentekoon; rahoitus, työllisyys ja vihreä talous; koulutus ja valmennus; sekä arviointi- ja seurantamekanismit.

Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat ainoastaan tämän tekstin laatijoiden näkemyksiä eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) kantaa. Euroopan unioni ja avustuksen myöntävä viranomainen eivät ole vastuussa niistä.